

PAPER DETAILS

TITLE: KAMU YÖNETİMİNDE ETİK VE TÜRK KAMU YÖNETİMİNDE ETİK HAKKINDA YENİ
YASAL DÜZENLEMELER

AUTHORS: Cüneyt YÜKSEL

PAGES: 167-211

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/95810>

KAMU YÖNE YÖNETİMİND

rının kilit noktasını o
demokratik bir yönetim

Türkiye'de her d
lere sıkça rastlandığ
milletvekiller, bakanla
adlarının karıştığı
banka yolsuzlukları,
etik dışı faaliyetler say

Türkiye, çeşitli
saydamlık ve etik sta
dır. Üstelik, yolsuzlu

Türkiye'deki kamu
suzluk konusundaki
leme Raporu ile çizilir
“Yatırım ve İşletme S
sındaki Bürokrasi,” k
Raporu'nda,⁵ Türkiye
konusunda çarpıcı v
Türkiye'deki firmalar
“yetkililere hediye” o
için, izin ve ruhsat a
için ya da ihaleyi ka
ödemelere harcamak

Hemen hemen tüm çağın resmi bilgileri ve k etme, kamu dışında ç lecek durumlarda uyr bir şekilde düzenleme adımlar olan, “5176 s ması Hakkında Kanun leri ile Başvuru Usul yönetiminde etik davra

Kamu yönetimini finansal boyutlarıyla mistir Kamu yönetimi

ler, fikirler ve uygulamaların dirmesini gerektirir.

İyi, adil ve doğru
dukça karışık tartışmalar
değer yargılarıyla yak
nızca, din, doğa, man
sanların adaletsizlikle
Adalet, tanımlanması
kolayca tanımlanabile
vardığı bir kavramdır.
mıyla içiçe fakat doğru

dır. “*Morality*”, Yunan-
mektedir.

Filozoflar, bazen
derler. Etik, karaktere
meye karşılık gelirke
doğru ya da adaletli
gelir.¹² Bununla bir
bölgesel, ulusal değe
kültürel, eğitim düze
gösterebilir. Etik değ
dir. Bu ayrımı benim
teriminin birçok nokt

Etik, uygulamaya
yışıdır. Etik anlayış, h
Diğer yandan, etik, ins
adlandırılan davranışı

Bir toplum içinde
olması, farklı ahlak a
nucu olarak da, her l
normlar oluşmuştur.
sahip "ideal olma" ka
genel olarak evrensel
lamlandırabilirler. Kü

şekillenen ve yaşana tutum ve davranışları sahip çıkma veya ö Olaylar karşısında b seçebilir. Bu durum yandan, kamu kuruyoktur.¹⁷

Ülkeler arasında lerde, gerekse değişil davranış olarak görü termektedir.¹⁸ Demo bürokrasi ile vakında

B. Etik ile İlgili Felsefî Sorunlar

1. Platon (427-347)

Sokrat'ın öğrencisi olan Platon, Sokrat'ın fikir ve eserlerinin çoğu, etik ve adalet düşüncesini amaçlı olan iyi bir yaşama sine dayanır. Platon'un kusursuzluğu amaç etmesi idealistiktir. Bunun nedeni, insanın aradığı mükemmeli anlayabilmek için örnek

dır.²⁶ Bu genel anlayış faaliyetin en iyi şekile bilmeliyiz. Dolayısıyla sadece genel kurallar

3. Makyavelizm:

Machiavelli, ülke devlette olduğuna inşüncesinin ilk temsilnin ve modern siyas felsefesi Makyavelizm çalışmalarında insan

Machiavelli, iyi ve doğru olmakla değil, iyi ve başarılı olmakla ilgilenmektedir. Ancak, bugün bile görülmektedir ki, başarısızlığın ahlaki olmaması yorumlanmaktadır. Bu, belki de temelini oluşturan normlarının devletin nizamı sürse de, etik olmaması ve ahlakını savunmamaktadır. Kınma ve daha fazla güc. Ancak, bu düşünce tıpkı herhangi bir etik dışı faaliyet

En tanınmış deontologdur. Kant (1724-1804) Prusya'da doğmuş, Prusya'da hukuk teorisyenidir. Kant, ahlaki davranışın, yükümlülüğü yaratmaya şiddetle karşıdır. Sevgi dolayısıyla ahlaki davranışın yapılması gerektiğini savunmaz. Ahlak eden tek davranış yükümlülüğüdür. Sevgi dolayısıyla ahlaki davranışın yapılması, mutluluk ya da Tanrı'ya inanmak için değil, fakat mantık üzerine dayanır. Kant'ın etik anlayışı,

Günümüz kamu y
sel etik anlayışına uy
tik ve çağdaş toplum
kabul edilen kamu yö
artmaktadır. Günümü
nel ve evrensel bilim
ahlak ve hukukun
dernizm) projesine
pozitivist, teknoloji m
nan modernizm, doğru
toplumsal düzenin ra
üretimin standartlaştı
cesi bir aydınlanma n

ması kurallara ve ilke ilkelerin sağlanması iç ilkeleri seçeceklerine kesin çıkarına hizmet durumlarda adalet il avantajlı durumda ol züm olduğu durumlar “eğitimde ve istihdam ayrımcılık-*affirmative* Rawls özgürlüğün ve ısrar etmiştir.³² Topl alttakilerin yararına

olarak ifade edilebilir.
ğunun beyannamesidi

Kamu görevlileri,
maktadırlar ve bütün
malıdırlar. Hükümet
rumluluklar yükleyen
tadır. Bürokrasi, kan
landığını temin etmek
kuk, kamu için bir ba
var oluş nedeni .(rais
kamu görevlisi, takdir
nunları, bu kanunları

bahşedilen yetkiyi kontrol etme ve denetim tırırma bağlamak için Kamu yönetiminde etan çok maddidir.

- Hukuk kuralları yazılı olmayan normlar olarak ortadan kalktığı meslekler için etik da Bununla birlikte, karlinde sistemleştirilerek

- Hukuk kuralları hukuk kurallarının

Artık hukukta olduğu gibi, etikte de bir devr-i hâle gelmeye başlamıştır. Bu ilkelere madde 48'de yer verilmiştir. (Örneğin, kanunların ihlalleri, devlet tarafından yaptırım, disiplin cezaları).

Etik davranış ilkeleri, belirlenen temel etik kurallarıdır. Hemen hemen her görevlilerinin resmi bir şekilde kabul etme, karar vermede neden olabilecek durumları

gereken kuralların lis-
nün belirlenmesi de-
ve hep devam eden
sında ve devamlılığın-

- Kamu yönetim-
hukuk sistemine ve
bir sonucu olarak da
eğilimleri güçlenmekte

- Kamu yönetim-
sosyal sorumluluk b-
linci, topluma karşı
Kamu gücünü kısaca

bürokrasi, kalkınma
engeller bir konuma g

- Bürokrasinin e
motivasyonlarını azal
Kalitesiz bir kamu hi
letin işlerliğinin olma
başlar ve devletin va
ması da tehlikeye girm

- Kamusal ahlak
şündürecek bir duru
siyasi gündemi bas

rımcılar etik dışı faaliyetler yapmak istememektedirler.

- Kamu yönetimlerinde bürokratik işlemlerin görülmesiyle işlemlerin daha da yavaşladığı görülmektedir.

- Kamu yönetimlerinde olumsuz yönde etkileyecek şekilde karşılamasındaki etkiler kurumların verimli ve etkin bir şekilde kaynak dağılımını

E. Kamu Yönetimi

1. Genel Olarak

Kamu yönetiminin ru davranış standartları, yönetiminde etik, kamu görevlilerinin kullandıkları kamu araçlarının bütünüdür.⁵²

Kamu yönetiminin nasıl olması gerektiği, doğan yükümlülükler

2. İdealler, Normlar ve Etik (Integrity)

İdealler, normlar ve etik (integrity) terimlerini tanımlamak zor olsa da bunlar bir yönetiminde etik bağlamında kullanılmaktadır.

İdealler: Kamu kurumlarındaki unsurlardır.

Etik: Daha önceki normların bir bütünlüğüdür.

laflarda değerlerin belirlenmesi, iyi işleyen kamu politikalarını hayata geçirmeyi başarma süreci.

Normlar: Belli bir davranışın doğru veya yanlış olduğunu göstermektedir.

Davranış: Kamu görevlilerinin davranışları.

Bütünlük (Integrity): Bir kişinin karakter kalitesi ya da vasıflarının davranışlarıyla uyum halinde olmasıdır. Gerçekten etik davranışlar, erdemle ilgili davranışlardır.

Kamusal bütünlük

- Kamu görevlileri, kamu kaynaklarına uygun olarak çalışmalı,
- Günlük kamu hizmetlerinde vatandaşlara karşı nezaket ve saygı göstermeli,
- Vatandaşlar, kamu hizmetlerini kullanırken melekme görmeli,
- Kamu kaynakları verimlilikle kullanılmalı,
- Karar verme sürecinde kamuoyunun incelemesi ve katılımı sağlanmalı.

mesi nedeniyle zordur
değerleri ayrıntılı ve aç

3. Bireysel Etik

Etik davranış kodu
ve uluslararası kurulu
rinin davranışları üye
gerekli olmakla berabe
Çünkü, yönetim ilgil
hale çabalarının ortak
litik sistemlerde ortaya
bir aktöre ya da aktör

topluma, etik değerlerdir.⁶⁶

Etik, kendimiz hakkında karar verirken toplum bulundurmamızı sağlayan üçüncü kişileri ve hatırlatırlar. Etik, ani duruş göz ardı etmeden karar

4. Mesleki Etik (

Kamu görevlilerinin önemlisi profesyonelli

F. Yasadışı, Etik

Yasadışı, ağır suçluluktur. Etik dışı davranış, kırılganlık ve uygunsuzluk olarak tanımlanır. Yolsuzluk, gerçekleştirilebilir.

İnsanlık tarihi boyunca, bağı olarak azalıyor artıyor olmuştur. Günümüzde, güvenliği ve istikrarın ve siyasi gelişmeyi teh

hakkında çok değişik kuruluşlar ve gerekse gın ve genel kabul görünün özel çıkarlar amnında daha geniş yol olmayarak herhangi b nılması," şeklinde yapı gücünü kullananlarla kullanılmasında tekel karar alma yetkisi ola hesap verme sorumlu karlarına yönelik eyler

verilmesi.⁷⁵ Yolsuzluğun (veya yolsuzluk karar vermeme) talep çıkar, meşru şekilde bütçe harca, yolsuzluk mercekten görünmeyen" veya "meşru karar olmayan kişisel çıkar çıkarlar zarar görmektir."

Ülkelerin tarihsel ve kültürel farklılıkları arasındaki açık farklılıkların birliktir, değişik ve evrensel bir niteliğe sahiptir. Bu farklılıkların birliktir.

netimin yani sosyal a piyasa ekonomisi ve o olaylarından yara alm reği olan rekabet, yer sim insanlar, bir kısım nun sonucunda toplu bu çeşit menfaatler sa dir. Böylelikle, serbest lişme engellenmektedir.

Demokratik kur almaktadır. Demokra luklarla tahrip edilme

- kalkınmayı geciktirir.
- toplumları serbest bırakır.

Yolsuzlukla müca
gişse de, yolsuzluklar
milli gelirde hiç ya da
zarardır. Dünya Bank
zeyi ile yabancı yatırı
ters orantı bulunma
Dünya'da şu anda or
erimektedir. Bu hiç de

III. Türk Kamu Yönetimi Düzenlemeler

Türk kamu yönetimi, devletin dışı faaliyetlerdir. Etik kuralları, karar verme mekanizmalarının, yönetim yaklaşımları, devlette emir iradenin olmayışı Türk kamu yönetimini götürmektedir.

yolsuzluğun lehindeki
birev ilgili mal veva hi

Kamu yönetiminin çıkarları önünde tutm bağımlı kılacak bağla verebilir olmak, sayd bu ilkeleri yaşatmak," deyle toplum için dür tin yasallığını geliştir Yönetimi'nde etik kon yönetiminde etik davranmaya çalışıldığı görü yasal altyapısı kamu çizmeve calissa da va

yerleştirilmesi konusunda
bir adımdır.⁸³

A. 5176 Sayılı K Hakkında Kanun

Türk kamu yöneti
Yasa'ya kadar mevzuat
çok çağdaş demokrati
tabi bulunduęu etik
kod ve bu etik kodun
bir yasa mevcut değil
Anayasa'da, 657 Sayılı
ulusluluk, ahlak ve

tarafsızlık, dürüstlük, şeffaflık gibi etik ilkeler sıralanmış ve bunların tanınması, uygulanması ve gözetilmesi için gerekli adımların atılması istenmiştir.

Kanun uyarınca; personelin etik davranışları ile ilgili iddiasıyla vatandaşların şikâyetleri ve sonuçlandırmak üzere oluşturulan Kamu Görevlileri Etik Kurulu tarafından

Başbakanlık bünyesinde

yerleştirilmesi konusunda
bir adımdır.⁸³

A. 5176 Sayılı Hakkında Kanun

Türk kamu yön-
Yasa'ya kadar mevzu
çok çağdaş demokra-
tabi bulunduđu etik
kod ve bu etik kodu
bir yasa mevcut değ-
Anayasa'da, 657 Sa-

tarafsızlık, dürüstlük, gibi etik ilkeler sıralanarak tanımı yapılmamış ve gulamayı gözetmek istenmiştir.

Kanun uyarınca; personelin etik davranış duğı iddiasıyla vatan ve sonuçlandırmak üzere oluşan Kamu Görevlileri

Başbakanlık büny

- Kamuda etik yapmak veya yaptırmak, destek olmak,
- Bakanlıklar ve diğer kuruluşlar ile ilgili olarak görev yapmak zorundadırlar.
- Kurul'a kanunlar, yönetmelikler, kararlar, talimatlar, tebliğler, genel müdür veya e

Kamu Görevlileri
ruluşudur. Bütün diğ
sağlayarak ve onları
tirmektedir. İşlevi he
hem de bu işinden b
şeklindedir. Yaptırım
rol işlevi de vardır. Y
anlaşılacağı üzere K
destek ve tanıtım ro
Kamu Etik Kurulu et
tinde yerleştirilmesi ic
verine getirecektir. Ay

Yönetmelik ka
ilkelerini, kamu hi
hizmet standartları
bağlılık, saygınlık v
yasallık, hesap ver
tışması durumları
tanımlamıştı. Yön
liderlik, profesyone
saydamlık ilkelerin

Kamu görevlile
likte belirlenen eti

Kamu Yönetim
Etik Ha

- Kamu görevlileri bu görevlerin sonucu likteki bilgileri, görevle doğrudan veya dolaylı likte bir menfaat elde e
- Kamu görevlileri kampanyalarında, biri amacıyla görev yaptığı lanılmasına yetki verer
- Görevleri dolay üçüncü kişilere ilişkin

Ayrıca Yönetim
edilmeyen durumlara

- Görev yapıları
metlerinin hukuka
kamu hizmetine ta
kaydedilmek ve k
(makam aracı ve l
edilmek üzere alına

- Bilgi içerikli
buna benzer nitelik

ğer yandan Kurul'un malların listesini ince bildirimlerindeki bilgi kişi ve kuruluşlar (ba edilen bilgileri, en geç lüdürler.

Türk Kamu Sekt diğer yenilik etik söz yeni atanan kamu ça kümlü kılınmaktadır şanlarına aktarılmas edilmeleri kamu göre

Kamu yönetimi hizmeti veren tavsirafından getirilen etik kültürünü yerleşik ilkeleri konutavsiyelerde ve yöreinsan kaynakları b

ramların ne anlamaması gerekmektedir. gulamada ortaya çıkının da önüne geçmiş

Kamu yönetimincadelede etkili bir yalayısıyla bu mücadeiyi düzenlenmiş yas ihtiyacı vardır. Kamu Yönetmeliğinin yolsuzsamlı düzenlemelerleülkemizin en büyük